

A 1677/välfärd

Käsittelijä:
Hyvinvointi Pohjolassa -
valiokunta

Dnro 16-00042-10

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee

jäsen ehdotusta palomiesten syöpäkuolleisuudesta ja tiettyjen syöpien luokittelusta ammattitautina

Ehdotus

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

- *että* se laatii pohjoismaisen kokoelman tutkimuksista eri ammattiryhmien (palomiehet mukaan lukien) alttiudesta syöpäsairauksiin tavoitteena saada kokonaisvaltaisempi kuva alan tutkimuksesta.

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

- *että* ne kehittävät työterveyshuoltoa ja työkäytäntöjä, jotta työntekijöiden altistumista syöpää aiheuttaville aineille voidaan vähentää ja seurata.

Taustaa

Vapaa Pohjola on tehnyt ehdotuksen palomiesten syöpäkuolleisuudesta ja tiettyjen syöpien luokittelusta ammattitautina. Taustana on, että palomiehet altistuvat monille eri palaville rakennusmateriaaleille, kemikaaleille ja muille myrkyllisille aineille. Palomiesten tehtävänä on aina sammuttaa tulipalo, riippumatta siitä, millaisille myrkyille ja vaaroille he altistuvat. Palomiehet auttavat hädässä olevia ihmisiä, mutta heidän työympäristönsä on arvaamaton, ja nykyään tiedetään heidän syöpäriskinsä kohonneen.

Muun muassa USA:ssa, Kanadassa, Euroopassa ja Pohjoismaissa tehdyt tutkimukset vahvistavat palomiesten suuremman riskin kuolla syöpään verrattuna muuhun väestöön. Vapaa Pohjola katsoo, että on tärkeää koota yhteen tutkimuksia, olla pohjoismainen edelläkävijä tällä alalla ja tunnistaa hyviä käytäntöjä.

Tämän takia Vapaa Pohjola ehdottaa, että:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

- *että* se laatii pohjoismaisen kokoelman tutkimuksista koskien palomiesten syöpäsairauksia, joka antaisi kokonaisvaltaisemman kuvan alan tutkimuksesta.

Vapaa Pohjola ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

- *että* ne kehittävät ammattiluokitusta niin, että se sisältäisi ammattitauteina palomiesten yleisimmät syövät.
- *että* ne huolehtivat siitä, että ammattinsa takia syöpään sairastuneet palomiehet ja heidän perheensä saavat asianmukaisen korvauksen ammattitaudista.
- *että* ne kehittävät palomiesten työterveyshuoltoa ja työkäytäntöjä, jotta syöpävaarallisille aineille altistumista voidaan vähentää ja seurata.

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta käsitteli jäsen ehdotusta kesäkokouksessaan 28. kesäkuuta 2016. Valiokunta pyysi lisätietoa aiheesta, ja sen takia Vapaa Pohjola lähetti liitteenä olevan kirjallisen kysymyksen (E 20/2016) Pohjoismaiden hallituksille.

- Millaisia toimia Pohjoismaiden hallitukset ovat ryhtyneet tekemään kehittääkseen palomiesten ammattitautiluokitusta niin, että se sisältäisi ammattitauteina palomiesten yleisimmät syövät?
- Millaisiin toimiin Pohjoismaiden hallitukset ovat ryhtyneet kehittääkseen palomiesten syöpien korvattavuutta?
- Onko suunnitteilla, että Pohjoismaiden hallitukset tekisivät kaikista aiheesta kirjoitetuista tutkimuksista kokoelman, jotta olisimme paremmin perillä siitä, millaista tutkimusta aiheesta on ja siitä millaisiin johtopäätöksiin tutkimuksissa on päästy?

Hallitukset vastasivat edellä esitettyihin kysymyksiin 17. lokakuuta 2016.

Vastauksista käy ilmi, että ammattitauteja ja korvausasioita käsitellään yksilöllisesti – riippumatta siitä, mistä alasta tai ammatista on kyse. Sen takia palomiehistä tai muista ammattiteistä ei pidetä erityistä tapaturmarekisteriä.

Sama vastaus koskee korvausjärjestelmiä, jotka koskevat syöpään kuolleita palomiehiä. Pohjoismaiden hallitukset eivät pidä rekisteriä palomiehistä, mutta ne maksavat korvauksia sekä kansallisen lainsäädännön mukaan että yksilöllisten olosuhteiden perusteella. Suomen Työterveyslaitos huomioi kuitenkin palomiehet, ja laitoksen on tarkoitus selventää kriteerejä niiden työntekijöiden ilmoittamiseksi, jotka erityisesti altistuvat syöpä aiheuttaville aineille.

Pohjoismaissa on toteutettu useita alaa koskevia tutkimuksia ja hankkeita. Tanskasta mainitaan seuraavat hankkeet:

BIOBRAND: Palomiesten ja savusukeltajien biomonitorointi; altistumisen, annoksen ja vaikutuksen indikaattorit ennen palon sammuttamista ja sen jälkeen. Tutkimuksen toteuttaa Tanskan työympäristön tutkimuskeskus (NFA). Hankkeen odotetaan valmistuvan lokakuussa 2017.

EPIBRAND: Tanskalaisten palomiesten mahdollisia työn aiheuttamia terveysriskejä koskeva epidemiologinen rekisteritutkimus: Syöpä sekä sydän- ja verisuonitaudit. Tutkimuksen toteuttaa tanskalainen syöpäyhdistys Kræftens Bekæmpelse ja sen odotetaan valmistuvan lokakuussa 2017.

Suomessa Työterveyslaitos julkaisi kesäkuussa 2016 tutkimusraportin "Vähentäkö Skellefteå-malli palomiesten altistumista operatiivisessa toi-

Pohjoismaiden neuvosto

A 1677/välfärd

Käsittelijä:
Hyvinvointi Pohjolassa -
valiokunta

Dnro 16-00042-10

minnassa?" Ruotsi puolestaan on julkaissut "Carcinogena kemikalier i gränsvärdeslistan: samverkans effekter." (Rapport 2014:10, Karsinogeeniset kemikaalit raja-arvoluettelossa: yhteisvaikutukset).

Pohjoismaiden neuvosto

Norjan työympäristölaitos (STAMI) katsoo, että tarvitaan lisätutkimuksia ja parempaa määrittelyä koskien palomiesten altistumista sekä Norjassa että kaikissa Pohjoismaissa.

A 1677/välfärd

Valiokunnan näkemykset

Käsittelijä:
Hyvinvointi Pohjolassa -
valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta suhtautuu vakavasti palomiesten työperäisiin tapaturmiin ja sairauksiin liittyviin ongelmiin ja tunnustaa ennalta ehkäisevän työympäristön merkityksen alalla.

Dnro 16-00042-10

Valiokunta katsoo kuitenkin, että nyky muodossaan ehdotus rajoittuu liiaksi yhteen ammattiin: palomiesten työhön. Palomiehen ammatti ei kuulu kaikista vaarallisimpiin eikä heidän riskinsä sairastua ammattitauteihin ole kaikista suurin. On myös lukuisia muita vaarallisia ja riskialttiita ammatteja, joissa työntekijät ovat alttiina terveystarpeille joka kerta työtä tehdessään. Tämän takia valiokunta toivoo, että ehdotus laajennetaan kosemaan useita ammatteja ja aloja, joissa työympäristö voi olla haitallinen.

Tämän takia valiokunta suosittelee, että työympäristöä ja työperäisiä haittoja valotetaan yleisesti. Valiokunta osoittaa siten Pohjoismaiden ministerineuvostolle yleisen suosituksen, että pohjoismaisia alaa koskevia tutkimuksia kootaan yhteen ja että Pohjoismaiden hallituksia kehoitetaan kehittämään rutiineja, joilla vähennetään ja valvotaan työntekijöiden altistumista syöpää aiheuttaville aineille.

Pohjoismaiden hallitusten vastauksista käy ilmi, että työtapaturmat arvioidaan ja käsitellään sekä yksilöllisesti että suhteessa alan kansalliseen lainsäädäntöön, ja tämän perusteella valiokunta ei katso, että työtä tarvitsee jatkaa alkuperäisen ehdotuksen toisen ja kolmannen että-lauseen parissa.

Kööpenhaminassa 1. marraskuuta 2016

Angelika Bengtsson (SD)

Kåre Simensen (A)

Anna-Maja Henriksson (r.)

Ketil Kjenseth (V)

Arja Juvonen (ps)

Krista Mikkonen (vihr.)

Bengt Morten Wenstøb (H)

Lea Wermelin (S)

Bente Stein Mathisen (H)

Lennart Axelsson (S)

Christian Juhl (EL)

Pål Jonson (M)

Dennis Dioukarev (SD)

Rikard Larsson (S)

Jenis av Rana (Mfl.)

Ulf Leirstein (FrP)